

1. Загальна інформація про дисципліну:

Назва дисципліни	Бізнес-планування
Викладач	Кирич Наталія Богданівна
Профайл викладача	https://tntu.edu.ua
Контактний тел.	0972195982
E-mail:	nkuruch@gmail.com
Сторінка дисципліни в A-Tutor	https://dl.tntu.edu.ua/index.php ID2936
Консультації	кожного четверга, з 11.00 до 12.00, ауд 7–214.

2. Коротка анотація до дисципліни

Навчальна дисципліна «Бізнес планування» належить до вибіркових дисциплін циклу загальної підготовки освітньої програми «Системний аналіз» другого (магістерського) рівня вищої освіти. Галузь знань 12 «Інформаційні технології», спеціальності 124 «Системний аналіз». Викладається у 10 семестрі, (п'ятий курс) обсягом 4,0 кредити ECTS. Формою підсумковою контролю є екзамен.

3. Мета та завдання дисципліни

Мета дисципліни «Бізнес планування» – допомогти у досконалому опануванні теоретичного матеріалу з основ бізнес-планування, засвоєння сучасного ведення бізнес-планування та набуття навичок кваліфікованого використання його здобутків у майбутній практичній роботі.

Завданням дисципліни є з'ясування сутності, цілей, логіки та методології розробки бізнес-плану, детальна характеристика структури та змісту бізнес-плану, висвітлення найчастіше застосовуваних у практиці господарювання методів складання окремих розділів бізнес-плану, доведення доцільності й обов'язковості використання бізнес-плану, як надійного фінансово-економічного інструменту розвитку й підвищення ефективності всіх сфер сучасного бізнесу

4. Формат дисципліни:

Дисципліна передбачає проведення лекційних, практичних занять та консультацій. Для кращого розуміння та засвоєння викладеного матеріалу, дисципліна має супровід у вигляді електронного навчального курсу в системі A-Tutor (<https://dl.tntu.edu.ua/index.php>). Електронний навчальний курс має лекційний матеріал, практичні роботи, питання підсумкового контролю та систему оцінювання.

5. Результати навчання:

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **знати**:

- ✓ форми та види планів, методи, принципи та технологію планування;
- ✓ структуру бізнес плану та технологію розробки різних видів бізнес планів;
- ✓ стандарти бізнес планування та способи підвищення ефективності презентації бізнес плану;
- ✓ методи пошуку нових технічних рішень та методи активізації творчості;
- ✓ необхідні нормативні документи щодо розвитку винахідництва і раціоналізаторства;
- ✓ особливості і організацію творчої та дослідницької роботи на підприємствах;
- ✓ основи патентної та науково-технічної інформації;

В результаті вивчення дисципліни студент повинен **вміти**:

- ✓ проводити пошук, накопичення, обробку та аналіз наукової інформації;
- ✓ визначати конкурентне середовище та конкурентні переваги бізнесу;
- ✓ системно мислити та застосовувати творчі здібності до формування принципово нових ідей;
- ✓ формувати стратегію маркетингу, розробляти виробничу програму, планувати собівартість і ціну продукції (послуг) підприємства;

- ✓ проектувати цінову стратегію та графічне забезпечення фінансового проекту;
- ✓ розраховувати основні показники ефективності проекту;
- ✓ презентувати бізнес план перед інвесторами;

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів **загальних компетентностей (КЗ) та спеціальних (фахових) компетентностей (КС)** згідно освітньої програми.

Загальні:

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК3. Здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел;

ЗК4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності);

ЗК 5. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

Спеціальні (фахові):

СК1. Здатність інтегрувати знання та здійснювати системні дослідження, застосовувати методи математичного та інформаційного моделювання складних систем та процесів різної природи;

СК4. Здатність оцінювати ризики, розробляти алгоритми управління ризиками в складних системах різної природи;

СК5. Здатність моделювати, прогнозувати та проектувати складні системи і процеси на основі методів та інструментальних засобів системного аналізу;

СК9. Здатність здійснювати захист прав інтелектуальної власності, комерціалізацію результатів досліджень та інновацій;

СК10. Здатність до самоосвіти та професійного розвитку.

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування у студента таких програмних **результатів навчання (РН)** згідно освітньої програми:

РН 4. Розробляти та застосовувати методи, алгоритми та інструменти прогнозування розвитку складних систем і процесів різної природи;

РН 5. Використовувати міри оцінювання ризиків та застосовувати їх при аналізі багатофакторних ризиків в складних системах;

РН 9. Розробляти та застосовувати моделі, методи та алгоритми прийняття рішень в умовах конфлікту, нечіткої інформації, невизначеності та ризиків;

РН 11. Вільно презентувати та обговорювати усно і письмово результати досліджень та інновацій, інші питання професійної діяльності державною та англійською мовами.

6. Обсяг дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	28
практичні заняття	14
самостійна робота	78
Всього за дисципліну	120

7. Ознаки дисципліни:

Рік викладання	Семестр	Курс	Спеціальність	Нормативна/вибіркова
2022	10	5	124 «Системний аналіз»	Вибіркова

8. Пререквізити

Студенти повинні володіти базовими знаннями з основ менеджменту, маркетингу Інтернет-маркетингу, управління ІТ проектами

9. Технічне й програмне забезпечення /обладнання:

Студент повинен мати рівень впевненого користувача прикладних програм пакету Microsoft Office 365, графічних редакторів (CorelDRAW, Photoshop).

10. Політика дисципліни

Усі процедури навчального процесу під час викладання дисципліни відповідають положенню про академічну доброчесність учасників освітнього процесу та недопущення академічного плагіату в Тернопільському національному технічному університеті імені Івана Пулюя.

11. Схема дисципліни

Тиж./ дата/ год.	Тема, підтеми	Форма заняття, формат	Матеріали	Література, ресурси в інтернеті	Завдання, год	Засоби діагностики	Вага оцінки
1	2	3	4	5	6	7	8
Тиж. 1/ 3.03/ 2 акад. год.	Тема 1. Сутність планування в ринковій економіці Об'єктивна необхідність планової діяльності в умовах ринкової економіки. Місце планування в системі менеджменту. Форми планування і види планів. Технологія планування. Принципи планування. Методи планування.	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції		
Тиж. 2/ 10.03/ 2 акад. год.	Тема 2. Бізнес-план його структура та роль у розвитку підприємств Функції планування ділового розвитку фірми. Структура бізнес-плану. Характеристика конкурентного середовища й конкурентні переваги.	Лекція Практ. зан. № 1	Лекційний матеріал, Пр. зан. № 1	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції	тести, представлення презентацій	5
Тиж. 3/ 17.03/ 2 акад. год.	Тема 3. План маркетингу при бізнес-плануванні на підприємствах. Типи маркетингу. Зміст цього розділу у бізнес-плані. Стратегія маркетингу.	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції		
Тиж. 4/ 24.03/ 2 акад. год.	Тема 4. Виробнича програма на підприємствах. План виробництва. Розрахунок потреби в основних виробничих фондах. Планування обсягу реалізації продукції. Розрахунок потреби в ресурсах на виробничу програму. Розрахунок потреби в персоналі й заробітній платі. Кошторис витрат і калькуляція собівартості. Потреба в додаткових інвестиціях.	Лекція Практ. зан. № 2	Лекційний матеріал, Пр. зан. № 2	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції	тести, представлення презентацій, аналіз практичних ситуацій	5
Тиж. 5/ 31.03/ 2 акад. год.	Тема 5 Планування собівартості і ціни продукції (послуг) підприємства. Поняття і види собівартості продукції і класифікація витрат на виробництво. Планування собівартості продукції (послуг) підприємства. Поняття і види цін на продукцію (послуги) підприємства.	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції		

Тиж. 6/ 7.04/ 2 акад. год.	Тема 6. Проектування цінової стратегії та графічне забезпечення фінансового проекту. Встановлення цін у сфері послуг. Стратегія ціноутворення та конкуренція на основі цін. Стратегія вибору типу пакування. Вибір назви компанії та місця розташування.	Лекція Практ. зан. № 1	Лекційний матеріал, Пр. зан. № 1	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції	тести, доповіді по презентаціях	5
Тиж. 7/ 14.04/ 2 акад. год.	Тема 7. Стратегія просування продукту на ринок. Проектування промоційних заходів Процес прямого продажу Вибір часу виходу продукту на ринок	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції		
Тиж. 8/ 21.04/ 2 акад. год.	Тема 8. Організаційний план. Обґрунтування вибору юридичної форми організації бізнесу. Створення організаційної структури управління підприємством.	Лекція Пр. зан. № 4	Лекційний матеріал, Практ. зан. № 4	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по	тести, доповіді по презентаціях	5
Тиж. 9/ 28.04/ 2 акад. год.	Тема 9. Планування оплати праці на підприємстві. Поняття і принципи оплати праці. Тарифна система оплати праці. Форми і системи заробітної плати та формування фонду оплати праці. Безтарифна система оплати праці. Мотивація оплати праці на підприємстві.	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по		20
Тиж.10 / 5.05/ 2 акад. год.	Тема 10. Фінансова доцільність проекту. Методи фінансової доцільності проекту. Взаємозв'язки підприємств і банків. Точка беззбитковості	Лекція Практ. зан. № 5	Лекційний матеріал, Пр. зан. № 5	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції	тести, представлення презентацій	5
Тиж. 11/ 12.05/ 2 акад. год.	Тема 11. Фінансовий план. Зміст, завдання та методи фінансового планування. Прогноз звіту про доходи і видатки. Рух грошових коштів внаслідок фінансової діяльності підприємства. Прогноз балансу активів та пасивів підприємства.	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по		
Тиж. 12/ 19.05/ 2 акад. год.	Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства. Виручка від реалізації продукції і доход підприємства. Економічна суть прибутку та рентабельності, їх види і методи розрахунку. Фінансовий стан підприємства та визначення його фінансової стійкості.	Лекція Практ. зан. № 6	Лекційний матеріал, Пр. зан. № 6	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по питаннях лекції	тести, доповіді по презентаціях, розгляд практичних ситуацій	5

Тиж. 13/ 26.05/ 2 акад. год.	Тема 13. Технологія розробки різних видів бізнес-плану. Бізнес-план фінансового оздоровлення підприємства. Бізнес-план реорганізації підприємства. Бізнес-план інноваційного проекту. Бізнес-план диверсифікації діяльності підприємства. Стандарти бізнес планування.	Лекція	Лекційний матеріал	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, підготовка презентації по		
Тиж.14 / 2.06/ 2 акад. год.	Тема 14. Презентація бізнес плану перед інвесторами. Цілі та завдання презентації бізнес плану. Організація проведення презентації бізнес плану. Способи підвищення ефективності презентації бізнес плану. 10 помилок бізнес презентацій.	Лекція Прак. зан. № 7	Лекційний матеріал, Прак. зан. № 7	Дистанційний курс	Опрацювання лекцій, 13,14 прак. зан., 7	тести, представлення	5
					Тестові завдання модуля 2, 30	Модульний контроль 2	20

12. Система оцінювання та вимоги

Форма підсумкового семестрового контролю – **екзамен**.

Підсумкова семестрова оцінка екзамену складається з суми балів, отриманих студентом при проведенні проміжних (модульних) контролів рівня засвоєння теоретичних знань (за перший та другий модулі) та отриманих балів за практичні заняття.

МОДУЛЬ 1			МОДУЛЬ 2			ПІДСУМКОВА СЕМЕСТРОВА ОЦІНКА	РАЗОМ З ДИСЦИПЛІНИ
АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА			АУДИТОРНА ТА САМОСТІЙНА РОБОТА				
ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС (ТЕСТУВАННЯ)	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		ТЕОРЕТИЧНИЙ КУРС (ТЕСТУВАННЯ)	ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ		25	100
СЕМЕСТРОВА ОЦІНКА							
20	15		20	20		Теоретичний курс 40 балів	Практичні завдання 35 балів
№ ЛЕКЦІЙ	ВИД РОБІТ	БАЛ	№ ЛЕКЦІЙ	ВИД РОБІТ	БАЛ		
Лекція 1			Лекція 8	Прак.зан. № 4	5		
Лекція 2	Прак.зан. №1	5	Лекція 9				
Лекція 3			Лекція 10	Прак.зан. № 5	5		
Лекція 4	Прак.зан. № 2	5	Лекція 11				
Лекція 5			Лекція 12	Прак.зан. № 6	5		
Лекція 6	Прак.зан. № 3	5	Лекція 13				
Лекція 7			Лекція 14	Прак.зан. № 7	5		

До підсумкового семестрового контролю (складання семестрового екзамену) допускаються студенти, які протягом семестру виконали всі види навчальної роботи, успішно пройшли проміжні (модульні) контролі і набрали не менше 45 балів семестрової бальної оцінки та за умови отримання не менше 60% (15) балів за результатами кожного проміжного (модульного) контролю рівня знань.

Підсумкова оцінка записується за 100-бальною шкалою із подальшим переведенням її у шкалу Європейської кредитно-трансферної системи (ECTS) відповідно А, В, С, D, E, F, FX при цьому чотирибальна шкала оцінок (з записом семестрової оцінки «відмінно» - А, «добре» - В,С, «задовільно» - D, E відповідають підсумковому результату «зараховано», «незадовільно» - F, FX відповідає підсумковому результату «незараховано»).

13. Навчально-методичне забезпечення

1. Сертифікований електронний навчальний курс «Бізнес планування» (Сертифікат ДН № 0199) для студентів спеціальностей 122 «Комп'ютерні науки», 124 «Системний аналіз», 126 «Інформаційні системи та технології».

2. Методичні вказівки щодо підготовки та проведення практичних занять і самостійної роботи для здобувачів освітнього рівня «магістр», спеціальностей: 122 «Комп'ютерні науки», 124 «Системний аналіз», 126 «Інформаційні системи та технології», всіх форм навчання. Автор Н.Б. Кирич: ТНТУ, 2020 р.

3. Конспект лекцій з курсу «Бізнес планування» для здобувачів освітнього рівня «магістр», спеціальностей: 122 «Комп'ютерні науки», 124 «Системний аналіз», 126 «Інформаційні системи та технології», всіх форм навчання. Автор Н.Б. Кирич: ТНТУ, 2022 р.

4. Методичні вказівки і завдання до самостійної роботи з курсу «Бізнес планування» для здобувачів освітнього рівня «магістр», спеціальностей: 122 «Комп'ютерні науки», 124 «Системний аналіз», 126 «Інформаційні системи та технології», всіх форм навчання. Автор Н.Б. Кирич: ТНТУ, 2021 р.

14. Рекомендована література

Базова

1. Господарський кодекс України // Верховна Рада України: від 16.01.2003, № 436-IV.
2. Цивільний кодекс України // Верховна Рада України: від 19.06.2003. № 980-IV.
3. Наказ Фонду державного майна України. Положення про типовий бізнес-план : від 26.05.94. № 301.
4. Агафонова Л. Т. Підготовка бізнес-плану: Практикум / Л. Т. Агафонова, О. Р. Рога. [3-є вид.]. К. : Знання, 2001. 158 с.
5. Барінов В. А. Бизнес-планирование : учеб. пособ. / В. А. Барінов, М., Алексеева. М. : Форум, 2005. 272 с.
6. Барроу К. Бізнес-план: практ. посіб. / К. Барроу, П. Барроу, Р. Браун. К. : Знання, 2001. 285 с.
7. Бізнес-планування : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, Я. Д. Качмарик, В. І. Блонська, Р. Л. Лупак. К. : Знання, 2013. 173 с.
8. Бізнес-план: технологія розробки та обґрунтування: Навч. посібник. Вид. 2 ге, доп. / С. Ф. Покропивний, С. М. Соболю, Г. О. Швиданенко, О. Г. Дерев'яноко. К.: КНЕУ, 2002. 379 с.
9. Шерепа К.М. Бізнес – планування: Методичні вказівки щодо підготовки та проведення практичних занять і самостійної роботи студентів//Бізнес-планування// К.: ДЕТУТ, 2013 р. 55 ст.
10. О.П. Колонтаєвський, І.О. Самойленко. Конспект лекцій з курсу «Бізнес-планування». Харків: ХНАМГ, 2007 137с
11. Бізнес-план: Практичний посібник /К.Барроу, П.Барроу, Р.Браун. К.: Знання, 2001. 285с.

Допоміжна

1. Алексеева М. М. Планирование деятельности фирмы : учеб.-метод. пособ. М. : Финансы и статистика, 2000. 248 с.
2. Бадзим О. С. Удосконалення методів розробки фінансової складової бізнес-плану / О. С. Бадзим // Актуальні проблеми економіки. 2009. № 12. 79-86.
3. Беликов А. Ю. Разработка плана маркетинга бизнес-проекта / А. Ю. Беликов. Иркутск : Изд-во БГУЭП, 2003. 146 с.
4. Бизнес-план производственного предприятия: комплексная технология разработки : учеб. пособ. / В. Н. Гринева, Е. И. Пальчик. Х. : ИНЖЕК, 2007 120 с.
5. Верба В. А. Проектний аналіз : підруч. / В. А. Верба, О. А.Загородня. К.: КНЕУ, 2000. 322 с.
6. Гаврилов А. О. Використання бізнес-планування як інструменту для прийняття інвестиційних рішень / А. О. Гаврилов // Фондовый рынок. 2009. № 20. С. 18-26.

15. Інформаційні ресурси

1. http://www.nbuv.gov.ua	Наукова бібліотека ім. В. Вернадського
2. http://www.lib.com.ua	Електронна бібліотека
3. http://www.nauka-osvita.com.ua	Економіка. Проблеми теорії та практики
4. http://www.pro-invest.com	Управління підприємством
5. http://www.ek-lit.agava.ru	Бібліотека економічної та ділової літератури
6. http://www.ptpu.ru	Проблеми теорії та практики управління
7. www.ifc.org	Сайт Міжнародної Фінансової Корпорації

